

TER BESLUITVORMING

Nota actief openbaar

Ja

Onze referentie

2023-0000694600

Datum

15 november 2023

Samengewerkt met

Bijlage(n)

2

Aan Minister van BZK
Van DenB/Dem

nota

Nota aanbiedingsbrief advies Ctfpp overzichten
verkiezingstijd 2023

Aanleiding

Uiterlijk 8 november moesten de politieke partijen die deelnemen aan de verkiezingen van 22 november 2023 bij BZK overzichten aanleveren van bijdragen aan politieke partijen en kandidaten en van de schulden van politieke partijen. Op 9 november zijn deze overzichten aangeleverd bij de Commissie toezicht financiën politieke partijen (Ctfpp). De Ctfpp bracht op 14 november 2023 op basis van de Wfpp advies uit over deze aanvullende overzichten. Met deze brief biedt u het advies van de Ctfpp aan bij de Tweede Kamer.

Geadviseerd besluit

- Instemmen met de aanbiedingsbrief.
- De brief ondertekenen.

Kern

- In de aanbiedingsbrief geeft u aan dat u pas na de verkiezingen inhoudelijk zal reageren op het advies van de Ctfpp. Hier is voor gekozen om het Ctfpp advies over de verkiezingen nog vóór de verkiezingen met de Kamer te kunnen delen.
- Na de verkiezingen moeten partijen nog een overzicht aanleveren voor de periode 1 november 2023 tot 22 november 2023, waarover de Ctfpp nog een advies uitbrengt. Wanneer u dat advies ook ontvangen hebt, reageert u inhoudelijk op de beide adviezen van de Ctfpp.
- Over de verantwoordingsstukken van partijen voor het jaar 2022 heeft de Ctfpp op 16 oktober jl. ook een advies uitgebracht. De Kamerbrief waarmee u dit advies openbaar maakt en inhoudelijk reageert, wordt separaat aan u voorgelegd.
- De Ctfpp verwijst in bijgaand advies expliciet naar hun advies over verantwoordingsstukken 2022. Dit kan mogelijk vragen oproepen. Hierover is contact met woordvoering.

Toelichting

- Inhoudelijk constateert de Ctfpp de volgende zaken. U reageert hier inhoudelijk op zodra de Ctfpp advies heeft uitgebracht over het aanvullende overzicht giften en schulden in het kader van de verkiezingen. Dat advies verschijnt 3 januari 2024.
  1. Partijen zijn in toenemende mate afhankelijk van bijdragen.

2. Bij een aantal partijen is sprake van donaties uit holdings, waarbij mogelijk onduidelijk is wie de uiteindelijke belanghebbende is.
  3. Slechts een beperkt aantal kandidaten heeft bijdragen ontvangen.
  4. Partijen lijken verschillend om te gaan met de vermelding van schulden boven de €25.000.
  5. SGP en DENK hebben bij de verantwoordingsstukken een accountantsverklaring ingevoegd. De Ctfpp moedigt andere partijen aan dit voorbeeld te volgen.
- De punten 2 en 4 zijn herhalingen van observaties die ook gedaan zijn door de Ctfpp bij het advies over de verantwoordingsstukken 2022. In de Kamerbrief waarmee u reageert op het advies van de Ctfpp over 2022 zit een inhoudelijke reactie op deze punten. Deze brief wordt parallel aan u voorgelegd.
  - Het ministerie van Binnenlandse Zaken heeft de overzichten van giften en schulden in het kader van de verkiezingen gepubliceerd op 15 november 2023.
  - Ten behoeve van een zo volledig mogelijk overzicht en maximale transparantie van politieke partijen heeft het ministerie ook informatie die na de deadline van 8 november 2023 binnen is gekomen nog meegenomen in de overzichten die openbaar zijn gemaakt. Voor sommige partijen ontbreekt echter nog steeds informatie.
  - Nadat partijen hun overzichten hadden aangeleverd, heeft BZK geconstateerd dat zij per abuis een onjuistheid is gecommuniceerd aan de politieke partijen. Er is aangegeven dat het overzicht van de politieke partij de giften en schulden voor de jaren 2021, 2022 en 2023 (tot 1 november) moest bevatten. Het overzicht van de giften en schulden van politieke partijen had slechts voor 2022 en 2023 hoeven te worden aangeleverd. Dit heeft het ministerie bij aanlevering van de overzichten aan de Ctfpp laten weten. Er wordt niet meer geopenbaard dan strikt noodzakelijk.

Onze referentie
2023-0000694600

Datum
15 november 2023

Communicatie

Met communicatie is een nieuwsbericht opgesteld bij de openbaarmaking van de overzichten met giften en schulden. Dit is 15 november gepubliceerd. De financiën van partijen rond de verkiezingen zijn actueel: op 2 november heeft de NOS een stuk gepubliceerd over de giften aan partijen¹ en op 10 november heeft de NRC daar ook een stuk over gepubliceerd². Naar dit laatste stuk verwijst ook de Ctfpp.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Aanbiedingsbrief advies Ctfpp overzichten verkiezingstijd 2023	
2	Advies Ctfpp overzichten verkiezingstijd 2023	

¹ <https://nos.nl/collectie/13960/artikel/2496352-grote-donateurs-weten-vooral-de-vvd-te-vinden-andere-partijen-lopen-achter>

² <https://nos.nl/collectie/13960/artikel/2496352-grote-donateurs-weten-vooral-de-vvd-te-vinden-andere-partijen-lopen-achter>

Onze referentie
2023-0000694600

Datum
15 november 2023